

Lietuvos Steigiamojo Seimo rinkimų įstatymai.

Trečiuoju skaitymu Valstybės Tarybos priimta 1919 m. spalio mėn. 30 d.

I DALIS.

1 str. Lietuvos Steigiamojo Seimo atstovai renkami yra visuotinu, tiesiu, lygiu ir slaptu balsavimu, saugojant proporcingą sistemą.

2. Rinkimuose dalyvauja visų tikėjamų ir tautų Lietuvos piliečiai, vyrai ir moters, kuriems rinkimų sąrašus statyti pradėdant suėjo 21 metai.

Pastaba: Karininkai, mobilizuotieji karo valdininkai ir kareiviai atstovų nerenka, bet patys atstovais renkami gali būti.

3. Rinkikas turi tik vieną balsą, kurį privalo pats paduoti be jokių tarpininkų.

4. Negali nei rinkti, nei būti išrinktais:

a) tie, kieno už tėvynės išdavimą arba kitą kokią sunkią kaltę teismo yra atimtos teisės, išskiriant iš šio skaičiaus svetimų valstybių teismų nuteistuosius už visokius politikos srities nusikaltimus;

b) tie, kurie yra teismo nubausti už nusikaltimą, kuris žmogaus garbę plėšia, kaip antai: vagystę, prigavimą, svetimo turto pasisavinimą, vogtų daiktų pirkimą arba slėpimą, kyšių ėmimą, slaptą degtinės varymą, nusikaltimą prieš Rinkimų Laisvės Apdraudimo įstatymo §§ 2, 5 ir 6, jei, jiems bausmę atlikus, 3 metai dar nepraėjo.

5. Renkamas gali būti Lietuvos pilietis ir pilietė, kuris (kuri) paskutinę kandidatų sąrašams įduoti skirtą dieną bus pabaigęs (-usi) 24 metus, neatsižvelgiant į tai, kurioje rinkimų apylinkėje jis (ji) gyvena ir ar yra jis (ji) įtrauktas (-ta) į rinkimų sąrašą, ar ne.

Pastaba: a) Karo Komendantas, apskrities viršininkas, milicijos vadas negali būti renkami toje vietoje, kurią apima jų valdžia; b) išrinktieji į Steigiamąjį Seimą Valstybės valdininkai ir kariškiai St. Seimo laiku išėina iš savo užimamų vietų.

6. Steigiamojo Seimo atstovų skaičius nustatomas toks, kad penkiolikai tūkstančių gyventojų tektų vienas atstovas. Jei kurioje rinkimų apygardoje, taip skaitant, liks ne mažiau kaip 8 tūkstančiai gyventojų, tada tai apygardai pridedamas dar vienas atstovas.

Pastaba: Apygardų sąrašas skyrium pridedamas prie šio.

7. Valstybės Prezidentas skelbia rinkimų dienas, veizėdamas, kad prieš jas būtų ne mažiau kaip du mėnesiu laiko.

II DALIS.

8. Rinkimams į Steigiamąjį Seimą rengti ir tvarkyti daromos yra šios komisijos: a) Vyriausioji Rinkimų Komisija, b) apygardų komisijos ir c) apylinkių komisijos.

9. Vyriausioji Rinkimų Komisija sudaroma iš Pirmininko ir keturių narių, pristatomų Ministerių Kabineto ir tvirtinamų Valstybės Prezidento.

10. Vyriausiosios Rinkimų Komisijos žiniai priklauso: a) prižiūrėti visą rinkimų tvarką ir eiseną, b) leisti instrukcijas ir paaiškinimus, c) skirti apygardų komisijų pirmininkus, d) svarstyti ant apygardų komisijų nutarimų paduotuosius skundus, e) nustatyti visų į Steigiamąjį Seimą išrinktųjų atstovų sąrašą ir paskelbti jį visų žiniai, f) turėti savo žinioje Vyriausybės skiriamąsias rinkimams vykinti lėšas ir g) nustatyti kiekvienai rinkimų apygardai rinktinųjų atstovų skaičių sulig šio įstatymo 6 straipsniu.

11. Steigiamajam Seimui susirinkus, Vyriausioji Komisija visus aktus įduoda Seimui.

12. Apygardos Rinkimų Komisijos pirmininku skiriamas vienas vietos taikos teisėjų – arba apygardos teismo narių, o jos nariai renkami yra apskričių tarybų po du iš kiekvienos apskrities. Apygardose, kuriose yra miestų, valdomų apskrities teisėmis, tų miestų tarybos renka taip pat po du komisijos nariu.

13. Apygardų Komisijos privalo: a) padalyti apygardą į rinkimų apylinkes, veizdint, kad apylinkėje būtų nuo 3 ligi 7 tūkstančių gyventojų ir kad apylinkės plotas atitiktų, jei galima, vienam valsčiui; b) paskirti apylinkių komisijų pirmininkus ir veizdėti, kad apylinkių Komisijos savo laiku pradėtų ir eitų savo darbą; c) gauti ir išduoti pinigus, rinkimų reikalais asignuotus, ir d) rinkimams pasibaigus, pristatyti visus aktus Vyriausiajai Komisijai. Be to, apygardos komisijos atlieka ir kitą šiuose įstatymuose nurodytą darbą.

14. Apylinkės rinkimų komisija steigiama kiekvienai apylinkei iš pirmininko ir ne mažiau kaip šešių narių; jos narius renka valsčiaus taryba iš rinkikų skaičiaus.

15. Kada kandidatų sąrašai bus įduoti į Apygardos ir apylinkės komisijas, įžengia nuo padavusiųjų kandidatų sąrašus partijų arba kuopų po vieną narį.

Pastaba. a) Apygardos ir apylinkės komisijų nariai iš Valstybės Įždo atlyginimo negauna; b) apygardų ir apylinkių pirmininkams kreipiantis, savivaldybė privalo duoti komisijoms raštininkus, bet šie komisijos balso neturi

16. Apylinkių komisijos atlieka pačių rinkimų darbą, kaip antai: priima balsus, suskaito juos, balsavimui pasibaigus, ir savo protokolus įteikia apygardų komisijoms.

17. Pirmininkui negalint dalyvauti posėdyje, komisija paveda eiti pirmininko pareigas vienam savo nariui.

18. Komisijų posėdžiai yra teisėti, dalyvaujant ne mažiau kaip pusei ir vienam komisijos nariui. Visus klausimus komisijos sprendžia paprasta balsų dauguma.

19. Valdininkai, Vyriausybės ir savivaldybių įstaigos privalo pildyti rinkimų komisijų reikalavimus.

III DALIS.

20. Rinkimams atlikti daroma kiekvienos apylinkės rinkikų sąrašai.

21. Rinkikų sąrašus paskirtu laiku daro savo lėšomis valsčių arba miestų valdybos pridėtu pavyzdžiu, dviem egzemplioriais.

22. Į apylinkės rinkikų sąrašą įtraukiami visi, kas turi teisę dalyvauti rinkimuose į Steigiamąjį Seimą ir apylinkėje gyvena. Kas atvyks ir apsigyvens apylinkėje, pradėjus ruošti rinkikų sąrašus, tas gali būti įtrauktas į naujosios vietos sąrašą, jei pristatys raštą, kad jis išbrauktas iš senosios gyvenamosios vietos sąrašo arba ten į sąrašą neįtrauktas.

23. Rinkikų sąrašė rašoma abėcėlės raidžių eile kiekvieno rinkiko pavardė, vardas, amžius, užsiėmimas ir gyvenamoji vieta. Rinkikų sąrašą pasirašo valsčiaus arba miesto valdyba.

24. Rinkikų sąrašai duodama žiūrėti kiekvienam, kas nori žiūrėti, ne vėliau kaip keturiasdešimt dienų prieš rinkimų dieną tuo būdu, kuriuo lengviausia jie peržiūrėti. Prieš šitą sąrašų atskleidimą valsčiaus arba miesto valdyba skelbia visai apylinkei, kame, koku laiku ir būdu rinkikų sąrašai galima žiūrėti.

25. Nuo sąrašų atskleidimo dienos administracinės valdžios atstovas ir kiekvienas rinkikas septynių dienų laiku turi teisės pareikšti sustačiusiai sąrašus valdybai raštu arba žodžiu, jog į sąrašus kas neįtrauktas arba įtrauktas neteisėtai.

26. Valsčiaus arba miesto valdyba, pripažinus tokį pareiškimą teisingu, patenkina jį, įtraukdama praleistąjį asmenį į sąrašą arba išbraukdama neteisėtai įtrauktąjį. Išbrauktajam valdyba privalo apie tai suteikti žinių.

27. Atmestuosius pareiškimus ir paduotuosius skundus valsčių arba miestų valdybos per tris dienas turi išsiųsti į apygardos komisiją su išdėstytu pasiteisinimu ir apie tai pranešti tiems, kurių teisė ginčijama yra, ir kas padavė skundą.

28. Praėjus minėtoms 25-me straipsnyje septynioms dienoms, papildomasai sąrašas ne vėliau, kaip per tris dienas skelbiamas visų žiniai, būdu, nurodytu 24 str.

29. Apygardos Komisija privalo per penkias dienas apsvarstyti gautus skundus viešame posėdyje. Ten paaiškinimus gali išdėstyti asmuo, kurio teisė dalyvauti rinkimuose ginčijama, o taip pat asmuo, kuris yra iškėlęs tą klausimą, žodžiu arba raštu. Posėdžio diena turi būti jiems paskelbta.

30. Apygardos Komisijos nutarimas per tris dienas gali būti apskųstas Vyriausiajai Komisijai per Apygardos Komisiją, bet skundas nestabdo nutarimo vykdinimo.

31. Vyriausioji Komisija, gavusi skundus, privalo juos apsvarstyti per tris dienas. Jos nutarimai neskundžiami.

32. Rinkikų sąrašai, apygardos arba Vyriausiosios Komisijų nutarimais papildyti, turi būti viešai paskelbti ne vėliau kaip septyniomis dienomis prieš rinkimų dieną, būdu, 24 str. nurodytu.

IV DALIS.

33. Kiekviena partija arba kuopa ne vėliau kaip trisdešimt dienu prieš rinkimų dieną gali įduoti apygardos Komisijai sąrašą tų asmenų kuriuos ji siūlo Steigiamojo Seimo atstovais. Tokį kandidatų sąrašą privalo pasirašyti savo ranka ne mažiau kaip penkios dešimtys apygardos rinkikų.

34. Sąraše turi būti įrašyta kiekvieno kandidato pavardė, vardas, amžius, užsiėmimas ir gyvenamoji vieta kuo aiškiausiai. Prie sąrašo turi būti pridėtas raštu kiekvieno kandidato pasirašytas sutikimas būti renkamam. Sąraše gali būti ir įdavusios jį partijos arba kuopos vardas.

35. Pasirašiusieji sąrašą rinkikai privalo taip pat pažymėti savo užsiėmimą ir gyvenamąją vietą ir pristatyti liudymą, jog jie apygardoje yra įtraukti į rinkikų sąrašą,

36. Partijos arba kuopos sąraše kandidatų skaičius gali būti mažesnis, negu tenkąs apygardai atstovų skaičius ir ne daugiau didesnis, kaip per pusę.

37. Tas pats kandidatas gali būti įrašytas į sąrašą ne daugiau kaip penkiose apygardose.

38. Apygardos Komisija išduoda raštelį, kuriuo patvirtina, kurį mėnesį, dieną ir valandą ji priėmė kandidatų sąrašą.

39. Apygardos Komisija turi veizdėti, kad jos apygardoje tie patys asmens nebūtų įtraukti į kelis kandidatų sąrašus, ir kad tie patys rinkikai nepasirašytų kelių kandidatų sąrašų.

40. Įduodama kandidatų sąrašą partija arba kuopa privalo nurodyti apygardos komisijai asmenį, kurį ji įgalioja atstovauti jai komisijoje visokiais reikalais. Jei įgaliotinis nenurodytas, tai juo laikomas tasai, kuris pirmas yra pasirašęs sąrašą. Įgaliotinis, o jo nesant, pirmasis pasirašęs sąrašą gali suteikti komisijai jos būvamoje vietoje savo adresą, tada skelbimai siunčiami į namus; nesuteikęs gi jam savo adreso, skelbimai pakabinami komisijos bute.

41. Rinkikų partijos arba kuopos, jei jos nori, kad jų atstovai dalyvautų apygardos ir apylinkės komisijų posėdžiuose, privalo nurodyti asmenis, kurie turi būti įrašyti į komisijų narių skaičių.

42. Sąrašus gavus, apygardos komisija per tris dienas turi reikalauti iš partijų arba kuopų įgaliotinių pašalinti paduotųjų kandidatų sąrašų trūkumus. Tie trūkumai turi būti pašalinti, liekant ne mažiau kaip 21 dienai lig rinkimų dienos. Tuo pat laiku kandidatai, įtrauktieji į kelis apygardos sąrašus, privalo pareikšti apygardos komisijai, kuriame sąraše jie tinka pasilikti; nepareiškus, jie išbraukiami iš visų sąrašų.

43. Einant ginčui dėl teisių kurio kandidato, jo vieton 42-jo straipsnio laiku gali būti statomas kitas kandidatas, jei tai pasiūlys ne mažiau kaip pusė sąrašą pasirašiusių rinkikų. Tuo pat laiku sąrašas gali būti papildytas naujais kandidatais sulig įstatymų leidžiamuoju skaičium.

44. Tinkamuosius kandidatų sąrašus apygardos komisijos numeruoja iš eilės, kaip jie buvo įduoti, su tais numeriais pakabina apygardos komisijos bute ne vėliau kaip 19 dienų prieš rinkimų dieną, suteikia juos miestų ir valsčių valdyboms, apylinkių komisijoms ir skelbia visų žiniai.

45. Rinkikų partijos arba kuopos, įdavusios savo kandidatų sąrašus, gali pareikšti apygardos komisijai ne vėliau kaip 14 dienų prieš rinkimų dieną, kad jos sujungia savo kandidatų sąrašus. Tokius pareiškimus privalo pasirašyti partijų arba kuopų įgaliotiniai arba sąrašus pasirašiusieji rinkikai. Apie kandidatų sąrašų susijungimą apygardos komisija tuojau skelbia visų žiniai. Tokie susijungę sąrašai laikomi už vieną. Vienas kuris sąrašas negali dalyvauti keliuose susijungimuose-

46. Kai kandidatų sąrašai ir jungtiniai sąrašai paskelbti visų žiniai, jie nebegali būti paimti atgal.

47. Jei kokioj apygardoj paduotas tik vienas kandidatų sąrašas arba keli, bet juose bendras kandidatų skaičius nėra didesnis už tenkamąjį apygardai atstovų skaičių, tai balsavimo nedaroma, o pasiūlytieji kandidatai taikomi išrinktais.

V DALIS.

48. Rinkimai tęsiasi dvi dienas; visi darbininkas ir tarnautojai rinkimų dieną yra paliuosuojami nuo darbo.

49. Balsų įdavimo vieta, diena ir valanda turi būti paskelbtos apylinkės komisijos pirmininko visų žiniai bent 15 dienų prieš rinkimų dieną.

50. Apylinkės komisijos pirmininkas bent 5 dienoms prieš rinkimų dieną kviečia komisijos narius atvykti į komisijos butą nustatytą rinkimų dieną ir valandą.

51. Butą rinkimams atlikti duoda valsčiaus arba miesto valdyba; butas turi būti erdvus. Stalas, prie kurio susėda apylinkės komisija, statomas taip, kad jis būtų prieinamas iš visų pusių. Ant to stalo turi būti pastatyta keturkampė skrynutė su nedideliu vidury dangčio plyšiu kortelėms įleisti; skrynutės toks didumas, kad į ją tilptų visų rinkikų kortelės, o dangčio plyšys toks, kad į jį lystų konvertas su kortele. Skrynučių didumą nustato apygardos komisija. Skrynutės prirengiamos miestų ir valsčių valdybų.

52. Rinkimų bute geidžiama dar vienas kambarys, įeinamas tik per rinkimų kambarį arba, jei tokio kambario nėra, tai netoli komisijos stalo turi būti pastatytas dar vienas ar du stalu, kad rinkikas nematomai galėtų įdėti savo kortelę į konvertą.

Rinkimų bute turi būti taip pat prieinamoj vietoj padėti rinkimų įstatymai ir rinkikų sąrašai.

53. Rinkimai atliekami, įduodant įdėtą į konvertą kortelę tik su vienu išsirinktu kandidatų sąrašu.

54. Rinkimų kortelės ir konvertai vienokio didumo prirengiami tuoj, kaip tik kandidatų sąrašai paskelbti. Jų prirengimas pavedamas apygardų rinkimų komisijoms.

Pastaba. Balsuojant leidžiama naudotis ir partijų arba grupių paruoštomis kortelėmis, jeigu jos tokios pat formos, didumo ir spalvos, kaip komisijos paruoštosios kortelės.

55. Kortelėje turi būti atspausdintas tik vienas sąrašas. Užtat kiekvienam rinkikui įduodama tiek kortelių, kiek sąrašų apygardoje. Kortelės duotos rinkikams prieš rinkinių dieną bent 3 dienom, būdu, Vyriausiosios Rinkimų Komisijos paskelbtu. Kortelės negali būti dalinamos rinkimų bute.

Konvertai prirengiami iš nepermatomo popierio su apygardos komisijos antspaudu; jie duodami rinkimų bute.

56. Kortelės ir konvertai prirengiami Valstybės lėšomis, asignuojamomis Vyriausiajai Rinkimų Komisijai. Vėliau išlaidos dalinamos tarp apskričių ir gražinamos iš savivaldybių lėšų.

57. Rinkimų dieną komisijoj turi būti visi apylinkės komisijos nariai ir sekretorius; per rinkimus jų turi pasilikti bute ne mažiau kaip trys; vienu laiku negali išeiti komisijos pirmininkas ir jos sekretorius.

58. Kalbų rinkimų bute ir per 30 sieksnių aplink jį tarti neleidžiama, tik komisijos nariai, rinkikui prašant, gali paaiškinti jam rinkimų tvarką.

59. Komisija gali pašalinti kiekvieną, kuris ardo rinkimų tvarką. Prireikus komisija gali kviestis pajėgos tvarkai įvesti.

60. Rinkimai, kaip sodžiuose, taip ir miestuose prasideda paskelbtą dieną 8 val. Iš ryto. Pirmininkas, patikrinęs, jog visi komisijos nariai vietoje, skelbia, kad rinkimai prasideda, ir su nariais patikrinęs, jog skrynutė tuščia yra ir turi tik vieną plyšį, užrakina ją, prideda antspaudus ir kviečia atvykusius rinkikus duoti savo balsus, saugojant eilės; po to skrynutė nebegali būti atidaroma.

61. Rinkikas, įėjęs į rinkimų kambarį, pasako savo pavardę, vardą, gyvenamąją vietą, parodo asmens paliudymą ir, raštininkui pažymėjus rinkikų sąraše jo pavardę, ima iš komisijos nario rankos

prie atskiro stalo konvertą su antspaudu, eina prie kito atskiro stalo (arba į atskirą kambarį, jei jis yra), įdeda savo kortelę niekam nematant į konvertą; priėjęs prie komisijos stalo, įduoda užlipintą konvertą pirmininkui; komisijos pirmininkas rinkiko akyse įleidžia konvertą į skrynutę pro plyšį; tada rinkikas išeina. Jei kokios kūno dalies trūkumas kliudo rinkikui įdėti kortelę į konvertą ir įduoti konvertą pirmininkui, tai rinkikas gali pavesti tai padaryti komisijos nariui.

62. Kortelės, įdėtos į konvertą be antspaudo arba į konvertą su koku ženklu, yra gražinamos.

63. Vakare 8 val. balsų priėmimas baigiamas; po 8 val. priimami tik tų balsai, kurie į rinkimų butą įėjo prieš 8 valandą.

64. Be to, pirmininkas uždengia skrynutės plyšį, deda antspaudą, užrakina rinkimų kambarį (arba kambarius), visiems išėjus deda antspaudą ant durų ir palieka sargybą. Antrą dieną iš ryto komisija patikrina, ar antspaudai ant durų nesulaužyti, ir nuima juos toliau rinkimams tęsti; tos dienos vakare deda antspaudus tuo pat būdu, kaip pirmą dieną.

65. Rinkimams pasibaigus, vadinas trečią dieną, 10 val. iš ryto komisijos pirmininkas atidaro rinkimų buto duris ir su komisijos nariais, o taip pat rinkikais, kurie atvyko, atidaro skrynutę, skaito, kiek konvertų įdėta į skrynutę, neatplėšdamas konvertų; jei konvertų skaičius skiriasi nuo pažymėtų rinkikų sąraše įdavusių balsus skaičiaus, tad tai paaiškinama protokole, išrodant, kiek galima, to priežastis.

66. Tą darbą atlikus, konvertai atplėšiami ir skaitoma, kiek balsų paduota už kiekvieną kandidatų sąrašą.

67. Pripažįstamos netikromis kortelės:

a) kurios yra paženklintos.

b) kuriose kas nors parašyta už arba prieš kandidatus.

c) kuriose nurodyta visai kitos, negu kandidatų sąraše, pavardės.

d) kurių yra dvi ar daugiau su įvairiomis kandidatų pavardėmis.

e) kuriose yra ne visos kurio nors kandidatų sąrašo pavardės.

f) kuriose rinkikas yra pasirašęs.

g) kuriose yra kas išskusta arba pataisyta.

68. Klausimai dėl kortelių tikrumo svarstomi apylinkės komisijos; jos narių balsams pasidalinus lygiai, pirmininko balsas nusveria.

69. Visam apylinkės komisijos darbui nuo pradžios ligi pabaigos rašomas protokolas, kurtame turi būti įrašyta: pirmininko įsakymai, rinkikų pasiskundimai, komisijos nutarimai, stojusiųjų rinkikų skaičius, kiekvieno kandidatų sąrašo gautas balsų skaičius, pripažintų netikromis kortelių skaičius. Protokolą pasirašo apylinkės komisija ir kurie nori rinkikai. Protokolo pavyzdys pridedamas skyrium.

70. Apylinkės komisijos protokolas leidžiamas tuojau, bet ne vėliau kaip trečią dieną Apygardos Komisijai su pridėtomis atskiruose, iš eilės sunumeruotuose, konvertuose rinkikų kortelėmis, kurių tikrumą ar netikrumą svarstyti turėjo apylinkės komisija ir savo nutarimą protokole išdėstė. Nepridedamas prie protokolo kitas kortelės, ir kandidatų sąrašus apylinkės komisija sudeda į ką patogiau, prideda savo antspaudą ir laiko, ligi rinkimai bus pripažinti tikrais.

71. Apygardos Komisija, viešame posėdyje, ne vėliau kaip per tris dienas, peržiūrėjus pridėtas prie apylinkės komisijos protokolo kortelės, galutinai sprendžia, kurios kortelės tikros, kurios netikros, ir suskaito, kiek kiekvienoje apylinkėje paduota balsų už kiekvieną kandidatų sąrašą.

VI DALIS.

72. Nustatydama atstovų skaičių kiekvienam sąrašui apygardos komisija suskaito, kiek balsų gavo kiekvienas kandidatų sąrašas visose rinkimų apylinkėse, o paskui imdama domėn apygardos Steigiamojo Seimo atstovų skaičių, padalina jį tarp paskelbtųjų kandidatų sąrašų proporcingai gautiems kiekvieno sąrašo balsams ir apie tat skelbia visų žiniai.

73. Skirstant Steigiamojo Seimo atstovus kandidatų sąrašams, daroma taip: balsų skaičius, paduotas visoje apygardoje už kiekvieną kandidatų sąrašą, dalinama iš eilės į 1, 2, 3, 4, 5 ir toliau; iš rastųjų dalmenių užrašomi didesnieji, pradedant nuo didžiausiojo, iš viso tiek, kiek apskrityje turi būti išrinkta Steigiamojo Seimo narių; skaitoma po atstovą didesniems delmenims pradedant nuo didžiausiojo. Jei dviejų sąrašų būtų rasti tie patys skaičiai, tai traukiama burta, katram sąrašui tenka atstovas. Skaičiavimo pavyzdys pridedamas skyrium.

74. Jei kuriam sąrašui tektų didesnis atstovų skaičius, negu jo kandidatų skaičius, tai atliekantis nuo to sąrašo atstovų skaičius dalinamas yra tarp kitų kandidatų sąrašų.

75. Susijungusieji kandidatų sąrašai laikomi yra už vieną sąrašą; užtat atstovų skaičius skiriama jiems, atsižvelgiant į gautąjį balsų skaičių. Tarp susijungusių sąrašų atstovų skaičius skirstomas būdu, nurodytu 73 str., jei tarp susijungusių grupių nėra kitokios sutarties.

76. Įtrauktieji į sąrašą kandidatai eina į Steigiamojo Seimo narius iš eilės, pradedant nuo pirmojo.

Išrinktiesiems atstovams apygardos komisija išduota tam tikrą liudymą.

77. Vyriausioji Rinkimų Komisija, patyrusi, jog tas pats asmuo išrinktas Steigiamojo Seimo nariu keliose apygardose, klausia jo, kurios apygardos atstovu jis nori būti. Jei paklaustasai per tris dienas neatsakys, tad jis skaitomas išrinktu toje apygardoje, kur daugiau balsų gavo.

VII DALIS.

78. Apygardos komisijai paskelbus išrinktųjų atstovų pavardes, kiekvienas rinkikas, o taip pat apskričių viršininkai gali paduoti tai komisijai per 7 dienas protestus dėl rinkimų trūkumų ir jų pasekmių.

79. Apygardos komisija, ištyrinėjusi, kiek galima greitu laiku protestą, tuojau leidžia jį su savo nuomone Vyriausiajai Rinkimų Komisijai.

80. Jei Vyriausioji Komisija pripažins, jog koks atstovas neteisėtai įtrauktas į išrinktųjų sąrašą, tai išbraukia jį ir įsako apygardos komisijai išbrauktojo vieton statyti kitą iš kandidatų sąrašų.

81. Jei Vyriausioji Komisija iš duotų žinių patirs, kad per rinkimus buvo imtasi papirkimo, prievartos, prigavimo ir kitų nusikalstamų darbų, arba jeigu rinkimų įstatymai nebuvo saugojami ir jeigu todėl rinkimų rezultatai buvo iškreipti, tad ji atšaukia rinkimus ir įsako įtaisyti naujus rinkimus tais pačiais sąrašais ne vėliau kaip per 20 dienų.

82. Visų rinkimų teisėtumą svarsto ir sprendžia Steigiamasis Seimas.

83. Jei kas nustos buvęs Steigiamojo Seimo nariu, tai jo vieton stoja kitas iš to paties sąrašo, kaip eina eilė kandidatų. Nesant sąrašo kandidatų, Steigiamojo Seimo nario vieta lieka neužimta.

VIII DALIS.

84. Steigiamasis Seimas renkasi ne vėliau kaip mėnesiui praėjus po rinkimų dienų. Jį šaukia ir susirinkti dieną skiria Valstybės Prezidentas.

85. Steigiamojo Seimo posėdžiai prasideda suvažiavus ne mažiau kaip pusei ir vienam jo nariu, neskaitant tų vietų, kuriose rinkimai negalėjo įvykti.

86. Steigiamąjį Seimą atidaro Valstybės Prezidentas.

87. Prūsų Lietuva renka atstovus į Steigiamąjį Seimą laikydamosi išdėstytų šiuose įstatymuose bendrų dėsnių, tik rinkimų diena gali būti jai skirta ir kita.

88. Atskyrus savivaldybės paskirtąsias išlaidas, kitos rinkimų išlaidos imamos iš Valstybės Išdo.

A. Smetona
Valstybės Prezidentas.

St. Šilingas
Valstybės Tarybos Pirmininkas.

1919 m. lapkričio m. 20 d.

A. Petrulis, K. Šaulys, V. Šatas
Valstybės Tarybos Redakcijos Komisija.

Priedas 1.

Rinkinių apygardų sąrašas.

- I apygardą sudaro šios apskritys: Mariampolės, Seinų, Suvalkų ir Alytaus; centras Mariampolė.
II „ Šakių, Vilkaviškio, Kauno miesto Kauno apskrities ir Trakų – Kaišėdorių; centras Kaunas.
III „ Raseinių, Tauragės ir Kėdainių apskr.; centras Raseiniai.
IV „ Telšių, Kretingos ir Mažeikių apskr.; centras Telšiai.
V „ Šiaulių, Biržų ir Panevėžio apskr.: centras Panevėžys.
VI „ Rokiškio, Ežerėnų, Utenos ir Ukmergės apskr.; centras Utena.
VII „ Vilniaus miesto ir apskrities ir Švenčionių apskrities; centras Vilnius.
VIII „ Ašmenos, Lydos ir Volkovisko apskritis.; centras Lyda.
IX „ Bieloviežo, Bielsko ir Baltstogės apskr.; centras Baltstogė.
X „ Sokolkos, Gardino miesto ir apskrities ir Augustavo apskr.; centras Gardinas.

V. Petrulis
Valstybės Tarybos Sekretorius.

Priedas 2.

Rinkikų sąrašas.

..... Valsčiaus.
..... apskrities.

Eilės Nr.	Vardas ir pavardė	Gimimo diena arba amžius	Užsiėmimas	Gyvenamoji vieta	Pastaba
1	Abraitis Jonas	37	Ūkinink.	Šilučių sodž.	
2	Adomaitis Jurgis	metų	Bernas	„ „	
3	Baranauskas Motiejus	45 „	Mokyt.	Salantų m.	
4	Birbilas Adomas	28 „	Ūkinink.	Vainiūnų s.	
5	Ciplys Andrius	41 „	Kalvis	„ „	
6	Červinskas Petras	36 „	Pirklys	Salantų m.	
7	Draugila Jonas	43 „	Daržin.	„ „	
		29 „			

V. Petrulis
Valstybės Tarybos Sekretorius.

Priedas 3.

Balsų skaičiaus pavyzdys.

Tegul apygarda turi išrinkti 8 atstovus, kandidatų sąrašų paduota 5. Pirmas sąrašas gavo 24 tūkstančius balsų, antras 16 tūkstančių, trečias 18 tūkstančių, ketvirtas 12 tūkstančių ir penktas 10 tūkstančių.

Šitos skaitlinės dalinama į 1, 2, 3, 4 ir toliau.

	1 sąrašas	2 sąrašas	3 sąrašas	4 sąrašas	5 sąrašas
Dalinant į 1	24.000	16.000	18.000	12.000	10.000
„ į 2	12.000	8.000	9.000	6.000	5.000
„ į 3	8.000	5.333	6.000	4.000	3,333

Mažiausias dalmuo bus 8.000. visi sąrašai gauna po vieną atstovą; pirmas ir trečias dar po vieną. Pirmame ir antrame sąraše randame po 8.000; kuriam jų turi tekti atstovas, sprendžia traukiama burta.

V. Petrulis
Valstybės Tarybos Sekretorius.

Priedas 4.

..... apylinkės komisijos

PROTOKOLAS

19..... metų mėn. d. apylinkės komisija
..... rinkimų apygardos, dalyvaujant pirmininkui nariams
..... kuopų (ir tokių)
..... partijų atstovams (tokiems)
..... einant
sekretoriaus pareigas pradėjo savo posėdį 8 val. iš ryto
..... sodžiuje namuose. Patikrinusi, jog viskas yra taip įtaisyta kaip
to reikalauja St. Seimo rinkimų įstatymų straipsniai 50, 51, 59 ir 60, komisija pradėjo priiminėti rinkimų
balsus. Nepriimta kortelių 1) dėl 2) dėl 3) dėl
..... Pašalinta kuopų (arba partijų) atstovų dėl šių priežasčių
.....
rinkimų tvarka buvo suardyta val. Balsai priimti pabaigta val. vakaro. Balsus
įdavusių skaičius buvo iš skrynutės išimta kortelių kortelių daugiau (arba
mažiau), negu stojusių balsuoti, todėl pripažinta netikrų kortelių: 1) dėl
..... 2) dėl 3) dėl teko balsų sąrašui Nr. 1 Nr. 2
..... Nr. 3 Nr. 4 Nr. 5

V. Petrulis
Valstybės Tarybos Sekretorius.

Iš: Prieiga per internetą [žiūrėta 2013-07-29]:

<http://www3.lrs.lt/pls/inter archyvas/dokpaieska arch.showdoc l?p id=112342&p query=&p tr2=2>